

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/390/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6117200968
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kvietok
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6117200968.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Kvietka a sudcov Mgr. Martina Štubniaka a Mgr. Janky Benkovičovej, v spore žalobcov 1/ I. C., narodenej XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom U. XXXX/X, XXX XX W., 2/ J. C., narodeného XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom U. XXXX/X, XXX XX W., obaja právne zastúpení JUDr. Petrom Poláčekom, advokátom, so sídlom Dlhá 2039/6, 974 05 Banská Bystrica, proti žalovanému D. Y. narodenému XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom B., právne zastúpenému JUDr. Jozefom Švarcom, advokátom, so sídlom Horná 41, 974 01 Banská Bystrica, o zaplatenie 183.261,88 Eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 9C/4/2017-197 z 28. marca 2018, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu v druhom výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 35.000,- Eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku m e n í tak, že žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 15.000,- Eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Rozsudok okresného súdu v treťom výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi 2/ sumu 35.000,- Eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku m e n í tak, že žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 2/ sumu 5.000,- Eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Vo zvyšku žalobu žalobkyne 1/ ohľadne zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy v sume 20.000,- Eur a žalobu žalobcu 2/ ohľadne zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy v sume 30.000,- Eur z a m i e t a.

IV. Žiadna zo strán n e m á nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie a odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ sumu 3.835,37 Eur v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia (prvý výrok), ďalej uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 35.000,- Eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia (druhý výrok) a tiež uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 2/ sumu 35.000,- Eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia (tretí výrok). Súčasne konanie ohľadom sumy 1.735,90 Eur zastavil (štvrtý výrok), v prevyšujúcej časti žalobu žalobcov zamietol (piaty výrok) a žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov konania (šiesty výrok).

2. V dôvodoch rozhodnutia okresný súd uviedol, že podanou žalobou sa žalobcovia 1/ a 2/ domáhali od žalovaného zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy každý po 75.000,- Eur a tiež náhrady škody v sume

33.261,88 Eur. Nakoľko podaním zo dňa 11. 04. 2017 vzali čiastočne žalobu späť ohľadne nákladov na pohrebnú službu vo výške 1.072,02 Eur a na pomník vo výške 663,88 Eur, v tejto časti konanie podľa § 145 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) zastavil.

3. Uviedol, že nebolo sporným, že žalovaný dňa 19. 12. 2015 počas spoločnej poľovačky zasiahol otca žalobcov 1/ a 2/ do oblasti hrude, čo bolo bezprostrednou príčinou jeho smrti a tým porušil povinnosť vyplývajúcu z ust. § 58 ods. 10 písm. c) a § 62 ods. 3 zákona č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve. Za tento skutok bol uznaný vinným z trestného činu v konaní Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 2T/56/2016.

4. Súd prvej inštancie dospel po vykonaní dôkazov k záveru o dôvodnosti žalobcami uplatnenej náhrady škody z titulu nákladov na kar v sume 1.000,- Eur a tiež na pomník v sume 2.835,37 Eur, vo zvyšku žalovanej náhrady škody poukazujúc na ust. § 420 ods. 1 a 2 a § 442 ods. 1 a § 449 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) žalobu zamietol ako nedôvodnú.

5. Vo vzťahu k žalobcami požadovanej náhrade nemajetkovej ujmy poukázal na § 11 a § 13 ods. 1 až 3 OZ konštatujúc, že v týchto ustanoveniach sa jedná o úpravu všeobecného osobnostného práva fyzickej osoby zahŕňajúceho okrem iných aj právo na život, ľudskú dôstojnosť, súkromie a pod. Usmrtenie človeka je vážnym zásahom do súkromia a duševného zdravia blízkych osôb a zakladá nárok na náhradu škody vrátane nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 13 ods. 2 OZ, pretože sa jedná o následok, ktorý nie je možné odstrániť, ani ho iným spôsobom napraviť. Podstatou nemajetkovej ujmy je poskytnúť fyzickej osobe, ktorej osobnostné právo bolo porušené priznanie peňažnej satisfakcie, ktorá má mať aj preventívny charakter. Súčasťou súkromného života je bezpochyby rodinný život vytvárajúci priestor pre rozvíjanie vzťahov s inými ľuďmi, pričom slovenská legislatíva ani judikatúra nestanovila všeobecne aplikovateľné kritériá ani limity na určenie výšky peňažnej náhrady v prípade smrti blízkej osoby. Vo všeobecnosti sa v obdobných prípadoch skúma závažnosť zásahu do osobnostného práva a jeho okolnosti.

6. Vychádzajúc z toho prvoinštančný súd po skutkovej stránke dospel k záveru, že nesporne žalobcovia ako deti nebohého patrili k jeho najbližším príbuzným, žalobkyňa 1/ s ním žila v spoločnej domácnosti spolu s priateľom a svojou maloletou dcérou, bola síce plnoletá a zárobkovo činná, ale spoločne sa podieľali na chode domácnosti a starostlivosti o dom a stratu otca považovala za ujmu nielen v citovej oblasti, ale aj v oblasti materiálnej a o tom, že sa jej smrť otca hlboko dotkla svedčí skutočnosť, že vyhľadala pomoc odborníka (psychiatra). Hoc v čase smrti otca bola dospelá potrebovala oporu v rodinnom zázemí zvlášť z dôvodu, že jej rodičia boli rozvedení a následne po smrti otca sa rozíšla aj so svojím partnerom. Žalobca 2/ žil v čase smrti otca v zahraničí, kde sa pripravoval trvale žiť a pracovať. Pred odchodom do zahraničia od svojich 19. rokov s otcom podnikali a preto aj ich vzťah bol dobrý, až nadštandardný a jeho smrť výrazne zasiahla do jeho dovtedajšieho spôsobu života, keď musel prevziať záväzky od otca voči osobám, ktorým mal zo zákona o rodine povinnosť sa starať. Zo strany žalovaného išlo o hrubú nebanalnosť pri výkone poľovníctva, musel splniť podmienky upravené v zákone č. 274/2009 Z. z., jednalo sa o zvlášť nebezpečnú činnosť so zbraňou v podmienkach väčšinou zníženej viditeľnosti a rozpoznateľnosti pohybujúcich sa objektov v teréne, kedy sa vyžadovala zvýšená opatrnosť pri manipulácii so zbraňou. Po usmrtení otca žalobcov sa žalovaný s nimi neskontoval, nesnažil sa im poskytnúť pomoc a neprejavil žiadnu ľútosť. Hoci žalobcovia poukazovali na minimálnu sumu poistenia zakotvenú v zákone č. 274/2009 Z. z. neznamená to, že táto suma by mala predstavovať náhradu nemajetkovej ujmy vo vzťahu ku škodám na zdraví a živote z výkonu poľovníctva. Zásah do zákonom chránených osobnostných práv v dôsledku úmrtia blízkej osoby je rovnaký, či sa týka napr. dopravnej nehody alebo výkonu poľovníctva. Systémy náhrad ujmy pozostalých príbuzných sú v európskom priestore rozdielne a väčšinou riešia náhradu pozostalých v dôsledku dopravných nehôd. Okresný súd odkázal na článok o náhrade nemajetkovej ujmy publikovaný v Bulletine slovenskej advokácie č. 9/17 (autora JUDr. Róberta Šorla) a konštatoval, že sa tam nachádza aj prehľad literatúry ohľadne priznávania náhrady nemajetkovej ujmy pozostalým v zahraničí alebo v Slovenskej republike. V týchto prípadoch sú sumy priznané súdmi rôzne, ich rozpätie značné a skutkové okolnosti každého prípadu sú špecifické a to isté sa týka aj prehľadu rozhodovacej činnosti ohľadom nemajetkovej ujmy spracovaného Najvyšším súdom Slovenskej republiky. V nadväznosti na to okresný súd uzavrel, že podľa priebehu úrazového deja, postoja žalovaného a zásahu do chránených osobnostných práv na strane žalobcov je primeranou sumou predstavujúcou náhradu im spôsobenej nemajetkovej ujmy čiastka 35.000,- Eur pre každého z nich. V prevyšujúcej časti žalobu ohľadne náhrady nemajetkovej ujmy zamietol.

7. O náhrade trov konania rozhodol okresný súd aplikáciou § 255 ods. 2 CSP: Vzhľadom na celkový predmet konania boli žalobcovia úspešní v rozsahu sumy 75.571,27 Eur, neúspešní ohľadom zvyšku v rozsahu sumy 107.690,61 Eur a keďže neúspech vo väčšej miere závisel od úvahy súdu, vyslovil, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

8. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Napadol druhý a tretí výrok, ktorým bol zaviazaný na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom a tiež s tým súvisiaci výrok o náhrade trov konania. Žiadal rozhodnutie zmeniť tak, že prípadné priznanie náhrady nemajetkovej ujmy bude proporcionálne nižšie, alternatívne žiadal rozhodnutie v napadnutých výrokoch zrušiť a vec v tomto rozsahu vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. V odvolaní uviedol, že nespochybňuje, že smrťou blízkej osoby došlo k zásahu do práva na súkromie a rodinný život žalobcov 1/ a 2/, ale úvaha okresného súdu o potrebe priznať im právo na náhradu nemajetkovej ujmy v podobe peňažnej satisfakcie vo výške 35.000,- Eur u každého z nich je zjavne nesprávna a nezodpovedá konštantnej rozhodovacej praxi súdov v obdobných prípadoch. Sám okresný súd uviedol v odôvodnení, že slovenská legislatíva a judikatúra nestanovuje všeobecne aplikovateľné kritériá na určenie výšky peňažnej náhrady v prípade smrti blízkej osoby a preto neprimerane na prospech žalobcov vyhodnotil mieru následkov a celkové okolnosti posudzovaného prípadu a nebral do úvahy to, že išlo v prípade žalobcov o dospelé osoby, ktoré v čase smrti otca boli úplne spoločensky sociálne, materiálne aj finančne samostatní a integrovaní a neboli bezprostredne odkázaní na výživu a starostlivosť od svojho otca. Súd sa dostatočne nevyporiadal s výhradami o tom, že žalobcovia nepreukázali významný zásah do ich osobnostných práv znamenajúci veľmi intenzívny zásah do ich telesnej a psychickej integrity, ktorý by u nich spôsobil následky v podobe štrukturálnych porúch ich kvalitatívneho a kvantitatívneho vnímania a myslenia, pamäti, a pod., resp. výrazný zásah do obvyklého spôsobu ich života. U žalobcov smrťou blízkej osoby došlo k určitým životným zmenám, tie ale boli porovnateľné s prípadmi iných osôb, ktoré stratia svojich blízkych následkom tragických okolností. Napokon nepochybne obaja žalobcovia sú normálne spoločensky a sociálne integrovaní a zdraví a smrťou ich otca nedošlo ani u jedného z nich k zásadným nezvratným zmenám v spôsobe života v zmyslovej, empirickej, senzitívnej či inej oblasti a nemožnosti uplatnenia sa v oblastiach sociálneho, kultúrneho, športového a iného spôsobu života. Pomoc starej matke je povinnosťou potomkov voči svojim predkom v zmysle zákona o rodine bez ohľadu na ich spoločenský a pracovný status, teda nie je to výnimočné alebo zasluhujúce si osobitný zreteľ. Nebolo preukázané, že by následkom smrti otca došlo u žalobcov k neodčiniteľnej ujme v podobe deštrukcie rodinných a interpersonálnych vzťahov a k zníženiu kvality ich života. V prípade predmetnej udalosti išlo o nešťastie a nedbanlivostné konanie a nemožno teraz toto klasifikovať ako zvlášť nebezpečnú činnosť so zbraňou, pretože o toto by išlo v prípade manipulácie so zbraňou, napr. v uzavretom priestore alebo na krátku vzdialenosť. Priznanie náhrad po 35.000,- Eur pre každého zo žalobcov je neproporcionálne a nevyvážené aj s ohľadom na to, že v obdobných prípadoch strata blízkej osoby následkom nedbanlivostného konania bez ohľadu na mechanizmus usmrtienia predstavuje pre pozostalých čiastku v rozmedzí 5.000,- Eur až 20.000,- Eur. Žalovaný opakovane, že nebolo bezpečne a nepochybne preukázané, či jeho činom došlo u žalobcov k neodčiniteľnej ujme a následnej deštrukcii rodinných a vôbec interpersonálnych vzťahov, žalobcovia tak isto nepreukázali, či stratou otca došlo k rapídnejmu zníženiu životnej úrovne, rapídnej citovej či ekonomickej ujme, ktoré je potrebné kompenzovať priznaním nemajetkovej ujmy v takej výške a zdôraznil, že u žalobcov nebol dôkazne preukázaný stav trvalého a neodstrániteľného zásahu do ich psychickej integrity. Nepreukázali trvalé duševné následky psychickej či fyzickej traumy, ktoré by mohli byť následkom psychotraumatizácie, či fyzickej traumy utrpenej z dôvodu smrti otca. Preto sú úvahy okresného súdu založené len na konštrukcii žalobcov bez objektivizovania inými relevantnými dôkazmi.

10. Žalobcovia vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného žiadali rozhodnutie zmeniť tak, že ich žalobe bude v celom rozsahu vyhovieť, prípadne, aby bol rozsudok potvrdený v napadnutých výrokoch a aby im bola priznaná náhrada trov prvoinštančného aj odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

11. Uviedli, že žalovaný aj v odvolaní potvrdil svoj doterajší postoj k svojmu hrubo nezodpovednému konaniu a ním podané odvolanie je priam výsmechom. Žalovaný sa doteraz ústne, písomne ani iným spôsobom neospravedlnil a za to, že spôsobil smrť ich otca nepociťuje vôbec žiadnu ľútosť a zodpovednosť, považuje to za úplne bežnú vec a aj dôsledky vyvolané stratou ich blízkej osoby považuje za štandardné. Pre nich sú nepochopiteľnými argumenty žalovaného, že neboli usmrtení otca vlastne nijakým spôsobom postihnutí a nijako ich to nezasiahlo v osobnostnej sfére, v ich kvalite života. Žalovaný

sa podľa nich úmyselne a vedome vyhýba akémukoľvek kontaktu s nimi a nemal ani toľko súcitu, aby sa s nimi stretol a osobne si ich vypočul, o čom svedčí aj to, že aj z pojednávania okresného súdu sa ospravedlnil. Čiže opäť sa vyhol ich osobnej výpovedi o tom, ako oni vnímal a vnímajú celú tragickú udalosť a ako to zasiahlo do ich „kvality života“. Popierali obranu žalovaného, že nešlo o zvlášť nebezpečnú činnosť so zbraňou, lebo tieto úvahy boli zbytočné, keď sa k nim počas trestného konania vyjadрили odborne spôsobilé osoby. K výške nemajetkovej ujmy aj skutočnej škody uviedli, že tieto považujú za riadne preukázané a uviedli, že nerozumejú postoj žalovaného, ktorý je poistený v zmysle poistnej zmluvy uzatvorenej pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone práva poľovníctva a táto ujma aj škoda je čiastočne, resp. úplne hradená z tohto poistenia. Rozhodnutie je vecne správne, vychádza z riadne a úplne zisteného stavu veci, na základe ktorého súd vyvodil aj správny právny záver.

12. Žalovaný v ďalšom stanovisku odkázal na obsah svojho odvolania považujúc obsah vyjadrenia žalobcov za nevecný, taký ktorý nie je primárne zameraný na obsah skutkových zistení a vyslovený právny názor okresného súdu a neobsahuje ani protiargumentáciu vo vzťahu k dôvodom podaného odvolania.

13. Na základe odvolania žalovaného krajský súd, ako súd odvolací v zmysle § 34 CSP, vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario s použitím § 219 ods. 3 CSP a napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v druhom a treťom výroku zmenil podľa ust. § 388 CSP, pretože neboli splnené podmienky na ich potvrdenie (§ 387 CSP), ani zrušenie (§ 389 CSP).

14. Odvolací súd v zmysle § 388 CSP pristúpil k zmene rozhodnutia v napadnutých výrokoch s čím súvisela aj nutnosť modifikácie výroku o náhrade trov konania, pretože ohľadne náhrady nemajetkovej ujmy priznanej žalobcom 1/ a 2/ neboli dôvody na potvrdenie ani zrušenie rozsudku.

15. Súd prvej inštancie správne uviedol, že žalované nároky na náhradu nemajetkovej ujmy majú svoj základ v ust. § 11 a nasl. OZ a správne uviedol (v odsekoch 24 až 27 odôvodnenia) aj všeobecné východiská a kritériá posudzovania nárokov pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy v prípade protiprávneho usmrtenia im blízkej osoby vrátane toho, že ani aktuálna legislatíva ani judikatúra nestanovila všeobecne platné kritériá pre určenie konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy pre takéto prípady. Konkrétna výška náhrady nemajetkovej ujmy je tak vecou úvahy súdu, ktorá samozrejme nemôže byť nepreskúmateľná a svojvoľná.

16. Stačí preto len pripomenúť, že predpokladmi vzniku občianskoprávnej zodpovednosti za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti podľa § 11 OZ a teda aj predpokladmi použitia občianskoprávných sankcií podľa § 13 OZ sú neoprávnený zásah do niektorého z čiastkových práv spojených s osobnosťou fyzickej osoby, spôsobilosť zásahu ohroziť alebo narušiť právo na ochranu osobnosti dotknutej fyzickej osoby a príčinná súvislosť medzi nimi. Občianskoprávna zodpovednosť za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti je založená na objektívnom princípe, čo znamená, že sa popri neoprávnenom zásahu nevyžaduje aj zavinenie pôvodcu neoprávneného zásahu, pôvodca zásahu je zodpovedný bez ohľadu na to, či ho zavinil alebo nie. Za neoprávnený zásah právna teória aj súdna prax považujú taký zásah, ktorý je v rozpore s objektívnym, platným právom.

17. Okresný súd preto správne identifikoval, že v prípade neúmyselného usmrtenia otca žalobcov 1/ a 2/ na poľovačke išlo zo strany žalovaného o neoprávnený zásah do ich práva na súkromie, rodinný život a (psychické) zdravie. V dôsledku neoprávneného zásahu však musia byť na priznanie peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy splnené určité podmienky určené ustanovením § 13 ods. 2 OZ, a to predovšetkým značná intenzita zásahu objektívne spôsobilého zasiahnuť do práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby, pretože ust. § 13 ods. 2 OZ pomocou demonštratívneho výpočtu približuje situácie, kedy nie je postačujúce morálne zadost'učinenie podľa § 13 ods. 1 OZ. Výška náhrady sa potom v zmysle ust. § 13 ods. 3 OZ určí najmä vzhľadom na závažnosť vzniknutej ujmy a okolností porušenia práva na ochranu osobnosti.

18. Odvolací súd potom pri nezmenenom skutkovom stave veci preberajúc tento tak ako bol zistený prvoinštančným súdom dospel k záveru, že v porovnaní so súdnou praxou priznávanými výškami náhrady nemajetkovej ujmy, a to nie len súdmi v rámci Slovenskej republiky, ale napr. aj Európskym súdom pre ľudské práva (viď napr. prípad *Kontrová proti SR*), okresný súd vzhľadom na skutkové

okolnosti tejto veci prisúdil žalobcom neprimerane vysoké náhrady a opomenul tiež diferencovať medzi tým, aký vplyv mala smrť otca preukázateľne na žalobkyňu 1/ a aký na žalobcu 2/. Účelom náhrady nemajetkovej ujmy je totiž primerane vykompenzovať emocionálne útrapy pozostalých vyvolané smrťou im blízkeho človeka a hlavne je nutné si uvedomiť, že rozhodnutie o výške náhrady nemajetkovej ujmy nie je pokusom finančne ohodnotiť ľudský život. Teda účelom prisúdenia peňazí nie je v tomto prípade nahradenie straty nebohého príbuzného.

19. Na podklade výpovede žalobkyne 1/ a ňou predloženej lekárskej psychiatrickej správy je podľa odvolacieho súdu primeranou náhradou čiastka 15.000,- Eur a zasa výpoveď žalobcu 2/ podľa odvolacieho súdu opodstatňuje nižšiu čiastku na úrovni 5.000,- Eur, lebo ako zistil okresný súd, plnoletý žalobca 2/ netvoril s otcom spoločnú domácnosť, žil v zahraničí, kde sa chcel trvale aj usadiť, na rozdiel od žalobkyne 1/, s ktorou žil zomrelý v spoločnej domácnosti a ktorej chod spoločne zabezpečovali. Hoc teda obaja žalobcovia boli deťmi nebohého, ich väzby k nemu boli odlišné.

20. Odvolací súd poukazuje východiskovo na prípad prejednávaný ESLP vo veci *Kontrová c/a Slovenská republika* o priznaní sťažovateľke nemajetkovej ujmy v sume 25.000,- Eur (nekonanie štátnych orgánov viedlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv usmrtením jej oboch maloletých detí vo veku 5 rokov a 1 rok) a hoci sú mu známe aj rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, resp. krajských súdov, ktoré v rôznych situáciách za usmrtenie blízkej osoby prisúdili pozostalým aj vyššie sumy náhrady nemajetkovej ujmy (viď okresným súdom označený odborný článok, resp. aj prehľad rozhodnutí z tejto problematiky spracovaný NS SR), dôkazná situácia prezentovaná žalobcami podklad na priznanie vyššej náhrady (náhrad) neumožňovala. Odvolací súd v tomto dáva za pravdu žalovanému a jeho odvolaniu, že žalobcovia síce utrpeli závažnú neodčiniteľnú ujmu náhlou stratou otca ako svojho najbližšieho príbuzného, avšak následky plynúce z ich výpovedí a lekárskej správy žalobkyne 1/ nepresvedčili odvolací súd o potrebe prisúdenia takej náhrady, aká bola priznaná v iných porovnateľných prípadoch, v ktorých napr. pozostalí boli v dôsledku zásahu nútení dlhodobejšie využívať psychologickú, či psychiatrickú pomoc, stratili sociálnu interakciu a pod. Odvolací súd samozrejme nespochybňuje žalobcami na pojednávaní okresného súdu deklarované dôsledky protiprávneho usmrtenia otca zo strany žalovaného, ale kompenzácia následkov vo vzťahu ku konkrétnej osobnosti fyzickej osoby nemôže bez určitých špecifických okolností (ktoré v tomto prípade preukázané neboli) byť porovnateľná s prípadmi, v ktorých takéto existovali. Ak náhrada nemajetkovej ujmy nemá byť len určitou formou „obohacovania sa“, hoc teda žiadna suma podľa odvolacieho súdu nevymaže smútok zo straty blízkeho a neobnoví stav, v ktorom pozostalý žil v interakcii so zomrelým, nemôže byť ani priznávanie takýchto súm bezbrehé a bez podkladu v konkrétnych okolnostiach daného prípadu. V tomto prípade nebolo špecifikom to, že žalovaný usmrtil otca žalobcov v súvislosti s výkonom práva poľovníctva, špecifikom nebolo ani to, že žalobkyňa 1/ so svojim otcom žila v spoločnej domácnosti a že sa neskôr rozišla s priateľom a ani minulé spoločné podnikanie žalobcu 2/ s otcom a to, že si svoj život plánoval mimo územia SR, na ktoré sa po smrti otca bol nútený vrátiť. Samozrejme odvolací súd nespochybňuje, že sa (nedbanlivostné) konanie žalovaného nedotklo osobnostnej sféry žalobcov a ich osobnostných práv, ale je nutné zdôrazniť, že základom pre posúdenie priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy je práve hĺbka takéhoto zásahu a tú možno zistiť len dokazovaním.

21. Vychádzajúc potom z uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že primeranou náhradou nemajetkovej ujmy pre žalobkyňu 1/ je čiastka 15.000,- Eur, ktorá zohľadňuje blízky intenzívny vzťah medzi ňou a nebohým otcom a následok v podobe toho, že musela vyhľadať odbornú lekársku pomoc, čo teda znamená, že to malo na ňu omnoho väčší dopad (na jej psychickú stránku), ako na žalobcu 2/, ktorý je už dospelou osobou a ktorý s otcom nežil a u neho je adekvátnou mierou preukázaného zásahu čiastka 5.000,- Eur. Preto odvolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie okresného súdu a v prevyšujúcej časti žalobu žalobcov 1/ a 2/ zamietol poznamenávajúc, že vzhľadom na zásadu zákazu *refarmatio in peius* nemohol (hoc by na to boli podmienky) prisúdiť žalobcom viac než im priznal okresný súd, keď sami odvolanie nepodali (nebolo možné iba na podklade odvolania žalovaného prisúdiť im viac než im prisúdil okresný súd).

22. Keďže odvolací súd zmenil rozsudok okresného súdu, musel podľa ust. § 396 ods. 1 a 2 CSP rozhodnúť o trovách celého konania (prvoinštančného aj odvolacieho konania). Nakoľko žalobcovia 1/ a 2/ boli v spore v prevažnej miere neúspešní (ich úspech nedosahoval ani polovicu pôvodne žalovanej čiastky 183.261,88 Eur), mal by žalovaný právo na náhradu trov konania, avšak nakoľko výška náhrady nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu, nebola žalovanému náhrada trov konania priznaná.

23. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa

predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).